บทที่ 3
วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาเผ่ามูเซอแดง (ลาหู่ณี) ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่บ้านนาศิริ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

หมู่บ้านนาศิริ หมู่ที่ 2 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พิกัด 47 QMB.842751

ภาพ 2 สถานที่ดำเนินการวิจัย

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรซึ่งใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นหัวหน้าครอบครัวซึ่งอาศัยอยู่ ณ หมู่บ้านนาศิริ หมู่ 2 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 87 ครัวเรือนเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จะเป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสัมภาษณ์ในมิติทางสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบวิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ หลังจากแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือแล้ว จะนำไปทดสอบสัมภาษณ์กับชาวไทยภูเขาเผ่ามูเซอแดง บ้านนาศิริ หมู่2 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ไม่ใช่ประชากรที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 20 คน จากนั้นจะตรวจสอบข้อมูลที่ได้ว่าจะตอบตามปัญหาของการวิจัยหรือไม่ และข้อมูลที่ได้เพียงพอต่อการวิเคราะห์หรือไม่ พร้อมกันนั้นจะทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาการดำเนินชีวิตของชาวเขาเผ่ามูเซอแดง (ลาหู่ณี) ในหมู่บ้านนาศิริ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 87 ครัวเรือน เฉพาะด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ จะใช้แนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากหัวหน้าครัวเรือนและจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ซึ่งจะนำไปสู่การอธิบายปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก เป็นการซักถามเฉพาะเจาะจงในด้านสังคมและวัฒนธรรม ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผ่านผู้ช่วยผู้วิจัยที่เป็นล่ามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึก ละเอียด ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ โดยการสร้างแนวคำถามประเด็นหลักๆ ที่ต้องการศึกษาไว้เป็นแนวทางในการสนทนาพูดคุยเพื่อให้ได้เนื้อหาที่ชัดเจนมากที่สุด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ การเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาจากเอกสาร ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และรายงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากแนวทางการสัมภาษณ์ตามแบบที่สร้างขึ้น เป็นไปตามแนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น จึงมีการตรวจสอบข้อมูล (Data Audition) โดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation) (Denzin, 2513 อ้างใน สุภางค์ จันทวานิช, 2540: 128-130) คือการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator triangulation) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ตามหลักตรรกะ เทียบเคียงตามแนวคิดทฤษฎีควบคู่บริบท และเพื่อการวิเคราะห์มีความแจ่มชัดสมบูรณ์เชิงคุณภาพตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 ห่วง 2 เงื่อนไขโดยกำหนดไว้เฉพาะ 3 ห่วงคือ ความมีพอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันไว้ 4 ระดับ ดังนี้ 1 น้อยมาก 2 น้อย 3 มาก 4 มากที่สุด และให้ระดับ 4 ของแต่ละห่วง เป็นระดับที่สูงสุดคะแนนเต็มของ 3 ห่วง รวมเป็น 12 คะแนน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลและให้คะแนนทั้ง 3 ห่วง รวมกันแล้วมากกว่า 6 คะแนนขึ้นไป ถือว่ามีความพอเพียง สำหรับ 2 เงื่อนไขคือความรู้และคุณธรรมนั้น ได้พิจารณารวมในหลัก 3 ห่วง การพิจารณาได้ยึดหลักการต่อยอดจากภูมิปัญญาเดิม ถือว่ามีความพอเพียงโดยเน้นการผลิตและการใช้เป็นเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยใช้วิเคราะห์ ข้อมูลในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลในส่วนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลมิติทางสังคมและวัฒนธรรม